

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa Muzeum [...] w D.
przeciwko Przedsiębiorstwu C. Spółki z o.o. z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ta regulacja przesądza, że orzeczenie w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zapada tylko po uprzednim dokonaniu oceny istnienia przyczyn określonych w powołanym przepisie, tylko one bowiem i ich uzasadnienia mogą być

przedmiotem tzw. „przedsądu” i decydują o jego wyniku. Jednocześnie przypomnieć trzeba, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wskazując, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, które ujął w formie pytań:

1. Czy zasadne jest zasądzenie roszczenia z tytułu kary umownej za zwłokę w usuwaniu wad przedmiotu świadczenia oraz z tytułu odszkodowania na zasadach ogólnych na tle kosztów demontażu i zwrotu drugiej stronie przedmiotu świadczenia po odstąpieniu od umowy przez zamawiającego, jeżeli jednocześnie zamawiający nie wypłacił wykonawcy wynagrodzenia za wykonanie dzieła, a więc czy zasada *compensatio lucri cum damno* pozwala oddalić roszczenie o zasądzenie należności z ww. tytułów na rzecz zamawiającego z tego powodu, że z tego samego zdarzenia zamawiający odniósł już korzyść w postaci zaoszczędzenia środków pieniężnych, których nie wypłacił wykonawcy?

2. Czy dopuszczalne jest naliczenie przez stronę i zasądzenie przez Sąd kary umownej za rzekomą zwłokę w wykonaniu zobowiązania, tj. za zwłokę w usunięciu wad, jeśli w umowie przewidziano karę umowną, tj. czy obie kary umowne (za odstąpienie i za brak usunięcia w terminie wad) mogą być naliczone kumulatywnie czy też kara umowna za odstąpienie wyklucza karę umowną za zwłokę w usunięciu wad?

3. Czy pisemne wezwanie, wysłane przez jedną ze stron stosunku prawnego do drugiej strony stosunku prawnego, wzywające do przedstawienia harmonogramu usunięcia wad, może być uznane za wezwanie do usunięcia wad?

Skarżący wskazał także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona na skutek kwalifikowanego naruszenia przez sąd II instancji przepisu art. 316 § 1 k.p.c., art. 471 k.c. w zw. z art. 484 § 1 k.c. w zw. z art. 65 § 2 k.c., art. 484 § 1 k.c., art. 471 k.c. w zw. z art. 363 § 1 k.c. i art. 6 k.c., art. 232 k.p.c., art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. i art. 286 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powołanie we wniosku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do sformułowania zagadnienia prawnego oraz przedstawienia pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na rzeczywiste istnienie powołanej przesłanki, uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, Nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Zagadnienie prawne wymaga przytoczenia argumentów wskazujących na istniejące w nauce lub orzecznictwie rozbieżne oceny prawne, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Sądu Najwyższy w swoim orzecznictwie wielokrotnie wypowiadał się o karze umownej, jej dopuszczalności i ograniczeniach z nią związanych. Nie wykluczał też możliwości wiązania kary umowny z tytułu odstąpienia od umowy z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków wynikających z art. 494 k.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2006 r., IV CSK 154/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 117, z dnia 7 lutego 2007 r., III CSK 288/06, OSP 2009, nr 4, poz. 39, i z dnia 13 czerwca 2008 r., I CSK 13/08, nie publ.). W odniesieniu do dopuszczalności dochodzenia kary umownej za opóźnienie lub zwłokę w wykonaniu obowiązków umowach i kary zastrzeżonej na wypadek odstąpienia od umowy, można powołać uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., III CZP 39/12 (OSNC 2013/2/17), w której stwierdzono, że roszczenie o zapłatę kary umownej na wypadek zwłoki lub opóźnienia nie przysługuje stronie odstępującej od umowy wzajemnej, jeżeli w umowie zastrzeżono również taką karę

w związku z odstąpieniem od umowy. Uzasadnienie uchwały wyczerpująco przedstawia przyczyny takiego rozstrzygnięcia. Ta wypowiedź Sądu Najwyższego nie została zaaprobowana przez Sąd Apelacyjny, nie jest to jednak okoliczność wystarczająca do przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania. Uwzględnić, bowiem należy, że Sąd Apelacyjny ustalił wysokość kary umownej z tytułu opóźnienia w wykonaniu obowiązków umownych na kwotę 60.822 zł i kwotę tę zasądził od skarżącego, natomiast kara umowna zastrzeżona na wypadek odstąpienia do umowy wynosiła 63.491,79 zł, a więc była wyższa. Kierując się uchwałą z dnia 18 lipca 2012 r. trzeba byłoby powództwo przeciwko skarżącemu w zakresie kar umownych uwzględnić do kwoty wyższej niż ostatecznie sąd orzekł. Ta okoliczność sprzeciwia się uznaniu, że wydane w sprawie rozstrzygnięcie krzywdzi skarżącego.

Pozostałe zagadnienia sformułowane w we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie są istotne, nie mają cech rzeczywistych zagadnień prawnych, trzecie pomija skutki wykładni oświadczeń wiedzy i woli, drugie natomiast ugruntowany pogląd, że zdarzenie szkodzące musi stanowić konieczną przesłankę uzyskania korzyści przez poszkodowanego, a tak uzyskana korzyść podlega zaliczeniu na poczet odszkodowania tylko wówczas, gdy zaspokaja ten sam interes poszkodowanego.

Brak też było podstawy do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym tej przesłanki chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy juretrycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania

skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).